

EVA MARIE DE WAAL,
SOPHIE VAN WINDEN,
SIMONE VAN SAARLOOS

HOLY-F

You may forget but
let me tell you
this: someone in
some future time
will think of us

Sappho, The Art of Loving Women

proloog

Ik deed laatst een auditie en toen zegt die regisseur
Gaat lekker nu een beetje meer SM graag
Dus ik zeg wat bedoelt u nu meneer de regisseur?
SM is als regieaanwijzing wel een beetje vaag

Bedoelt u dat ik dan een beetje onderdanig ben?
Of wilt u juist wat meer een meesteres zien?
Mijn vraag meneer de regisseur is wilt u S of M?
Of weet u het verschil daartussen niet misschien?

Gewoon wat meer SM zegt ie met een strak gezicht
Hij had mijn vraag niet helemaal begrepen
Dus ik een beetje geil doen en toen vond ie het wel best
Hij vond mijn vraag waarschijnlijk wat benepen

Drie keer raden waar die stomme serie over ging
Powervrouwen dat is toch zum kotzen?
Ik kreeg hem niet die rol dat lag natuurlijk voor de hand
Meneer de regisseur houdt niet van botsen

Maak jij je maar geen zorgen hoor jij bent geen feminist
Zei fillumproducent na liefdesscène
Die zien er echt heel anders uit

Wees maar niet ongerust
Breek daar je mooie hoofdje maar niet over

Heee lach eens een beetje
Nou kom op niet zo chagrijnig

Er vroeg een journalist zo'n sterke zelfbewuste vrouw
Was dat niet heel erg lastig om te spelen?
Dus ik zeg wat bedoelt u nu meneer de journalist
Dat zulke bitchy types gaan vervelen?

Sterk en zelfbewust is voor een vrouw niet sympathiek
En sympathiek is wat we moeten blijven
Een beetje botox hier en daar houdt me jong en energiek
Sympathiek is wat we moeten blijven!

1. hoe staat het ervoor
met de vrouw?

sophie & eva marie Hallo hallo, goedenavond, hai...

sophie Nou, hoe staat het ervoor met de vrouw?

Als we kijken naar de wereldgeschiedenis kunnen we met recht zeggen dat er minstens tweeduizend jaar sprake is geweest van het stelselmatig wegzetten van vrouwen als minderwaardige wezens.

eva marie Dat is echt heel lang.

sophie Ja. Kijken we naar de geschiedenis van de vrouwenbeweging dan is deze pak 'm beet, honderdvijftig jaar oud.

eva marie Dat is echt pas heel kort.

sophie Ja. Heeft zij veel veranderd? Nee. Is het klaar? Ja. Andersom: Heeft zij veel veranderd, ja. Is het klaar? Nee.

eva marie Nee. Vanaf het moment dat wij ons erin gingen verdiepen buitelden de nieuwsberichten over elkaar heen. We hadden de Bart Smitcatalogus met strijkplanken alleen voor meisjes, Sletvrees, verlenging van het vaderschapsverlof van twee naar vijf dagen, Beyonce die feminist bleek, de bangalijsten van Vindicat of welke lockerroom dan ook, Trump, Hashtag why women don't report, Wilders die zichzelf feminist noemde.

sophie Nou dan weet je echt dat het leeft.

eva marie Ja.

sophie Dat Feminisme...

eva marie tegen Sophie Dat klinkt wel echt denigrerend.

sophie Wat?

eva marie Als je zegt 'dat feminisme', dat klinkt echt alsof je het bij voorbaat al hebt afgeschreven.

sophie Oh maar zo bedoel ik dat helemaal niet.

eva marie C'est le ton qui fait la musique.

sophie Pardon?

eva marie C'est le ton qui fait la musique, Sophie!

tegen publiek Er wordt binnen het Feminisme gesproken over een aantal 'golven'.

sophie tegen Eva Marie Ho wacht, gaan we nou die tweeduizend jaar negeren?

eva marie Ja maar...

sophie Kom op, even snel: de oertijd. De eerste afbeelding die er ooit is gemaakt is van een vrouw en ta-da dat was een vruchtbaarheidsbeeldje. Nou het schoonheidsideaal is veranderd sindsdien, maar hieruit heeft men kunnen aflezen dat de vrouw verafgoed werd.

eva marie Zij was het die op mysterieuze wijze zorgde dat er kinderen werden geboren...

sophie Deze mystificatie kwam de man niet slecht uit. Ze moest met zo'n bijzondere gave beter binnen blijven en zeker geen gevaar lopen.

eva marie Niet met beren vechten.

sophie Tweeduizend jaar is de vrouw toen dus als het ware weggestopt, binnengehouden en onderdrukt.

eva marie Mag ik nu?

sophie Ja.

eva marie De eerste golf loopt vanaf eind negentiende eeuw de twintigste in en ging over kiesrecht en recht op scholing. Let wel, daar ging ruim honderd jaar aanloopperiode aan vooraf, voordat dit überhaupt op de politieke agenda terecht kwam.

sophie En tweeduizend jaar onderdrukking.

eva marie Ja. Allebei dus. Honderd jaar aanloopperiode en tweeduizend jaar onderdrukking.

sophie Ja maar eerst tweeduizend jaar onderdrukking en toen die honderd jaar aanloopperiode.

eva marie Ja.

sophie Dat kiesrecht en recht op scholing hing grappig genoeg ook met elkaar samen.

eva marie Kiesrecht was namelijk gekoppeld aan loon. Je mocht pas stemmen als je boven een bepaalde inkomensgrens zat. Vrouwen werkten niet of in ieder geval niet officieel en als ze dat wel deden dan verdienden ze onder het minimum van een man dus van kiesrecht waren ze automatisch uitgesloten.

sophie Af en toe ging er wel eens een brutaal meisje naar de universiteit maar ze mocht geen examen doen dus niemand studeerde af. Maar toen kwam:

eva marie Aletta Jacobs.

sophie En Aletta wilde:

2. aletta jacobs
en de professor

aletta Een diploma.

professor Dat gaat niet.

aletta Dat gaat toch gebeuren.

professor Wat wil je daar dan mee gaan doen?

aletta Werken. Ik word arts.

professor Dat is toch nergens voor nodig meisje. Je mag hier rondlopen, meedoen, daar moest je vijftig jaar geleden niet om komen hoor, wat wil je nog meer?

aletta Een diploma.

professor Ik kan niets voor je doen helaas.

Het is tegen de wet.

aletta Dat is niet waar Professor. Er staat nergens in de wet dat ik geen diploma mag behalen. Jullie hebben alleen nog nooit een diploma gegeven, aan een vrouw.

professor Ja. Ik weet toch niet of we je daar echt een dienst mee bewijzen.

aletta O nee?

professor Hoe moeten jouw patiënten jou dan gaan betalen? Hoe moeten ze je aanspreken? Wie gaat er voor ze zorgen als jij gaat trouwen?

aletta Dat lijken mij allemaal overkomelijke zaken, arbitrair of persoonlijk. Hoe dan ook; geen reden om mij een diploma te ontzeggen.

professor Vrouwen werken niet. Aan sommige zaken moet je niet willen tornen.

aletta Vrouwen werken niet! Ha. Alle vrouwen werken! Binnenshuis, buitenshuis, op het land, voor de zaak van hun man, dondert niet, het enige verschil wat u wellicht bedoelde te benoemen is: ze krijgen er niet voor betaald?

professor Kind ik denk dat jij geen idee hebt wat werken is.

aletta Laat mij daar dan maar achterkomen.

professor Daar ga je nog spijt van krijgen.

aletta Of u.

Professor overhandigt Aletta het diploma.

professor Alsjeblieft, je diploma.

aletta Dank u.

Gunstig toeval is dat ik met mijn artsensalaris ineens binnen de kiesdrempel val!

Dus ik ga ook stemmen.

professor Jij gaat WAT?

aletta Ik ga stemmen.

Dat is het criterium toch? Dat ik genoeg verdien? Nou mijn artsensalaris is meer dan toereikend hoor dus ik tijk volgende keer naar het stemlokaal.

timelaps

professor Het spijt me, er is een vreselijke vergissing gemaakt. Wij hadden jou dat diploma nooit mogen toekennen. Het is allemaal prima

dat jij per se doktertje wilt spelen maar we hebben niet kunnen voorzien dat dit een zo grote ongelijkheid teweeg zou brengen onder kiezend Nederland, de hele politiek is in rep in roer.

aletta Oh?

professor We moeten je diploma terugvorderen.

aletta Dat gaat helaas niet.

professor Het moet. Wat er nu gebeurt, is ontwrichtend. Het tast de eigenwaarde van vele hardwerkende mannen aan. Het kan niet zo zijn dat er delen van de mannelijke bevolking zijn die niet mogen stemmen omdat hun salaris niet binnen de kiesdrempel valt en dat een vrouw dat wel mag omdat die ineens besluit te gaan werken en daar toevallig wel genoeg mee verdient. We hebben ons vergist.

aletta U zult met een creatievere oplossing moeten komen Professor. Ik heb een goedlopende praktijk in Amsterdam. Wat zou mijn eed van Hippocrates voorstellen als ik mijn patiënten zomaar in de steek zou laten?

En dat mijn salaris de kiesdrempel overstijgt is geenszins 'toevallig'. Ik ben universitair geschoold en ik draag een grote verantwoordelijkheid. Het is loon naar werk, zogezegd.

Oh, en nog even terugkomend op ons vorige gesprek, mijn patiënten noemen mij trouwens: 'DOKTER'. Ik dank u vriendelijk.

tegen publiek En dus werd eerst vastgelegd dat vrouwen überhaupt niet mochten stemmen, ongeacht of en hoeveel zij verdienden, toen dat alle mannen mochten stemmen, ongeacht of en hoeveel zij verdienden, en toen kwam er,

in 1919 dan eindelijk algemeen kiesrecht, ook voor vrouwen.

3. aletta jacobs en
suffragete ethel smyth

Suffragete komt op en ketent zich vast aan Aletta's rok

ethel In 'England' gaat het er allemaal wat minder vredelievend aan toe.

eva marie Wat ben je allemaal aan het doen?

sophie Ik keten me vast.

eva marie Ja?

sophie Ethel Smith, van de Suffragettes. Je weet wel, hongerstakingen, zelfmoordaanslag van een vrouw die zich voor de paarden wierp, bezetten van parlamentsgebouwen, het torpederen van verkiezingen door zuur in de stembussen te gooien zodat de stemmen onleesbaar worden.

Eva Marie en Sophie worden Aletta Jacobs en Ethel Smith.

aletta Maar dat is tegen de wet.

ethel Ja?

aletta Dan word je opgepakt.

ethel Ja.

aletta Ik kan me dat niet permitteren, ik kan mijn patiënten niet in de steek laten.

ethel Dat is jouw afweging. Er is altijd een excuus. In 'England' krijgen we juist de lower class vrouwen niet mee in de strijd. Die kunnen hun borg niet betalen dus die laten dan meteen hun gezin in de steek...

Maar we hebben gelukkig een harde kern die weinig uit de weg gaat.

aletta Wow. En jullie noemen jezelf 'Suffragettes?'

ethel Ja. Dat klinkt ingewikkelder dan het is. Het stamt af van het woord 'suffrage' en dat betekent gewoon kiesrecht. En jij bent?

aletta Aletta Jacobs. De eerste Nederlandse vrouwelijke stemgerechtigde... Arts. En met mijn salaris viel ik binnen de kiesdrempel...

en toen...

ethel Ja Aletta, je hebt werkpaarden en luxepaarden. Sommigen moeten met hun handen in de stront om iets te bereiken. Jij alleen met je neus in de boter, eh... boeken bedoel ik.

aletta Als arts zit ik anders geregeld met mijn handen in de stront hoor.

ethel Bij ons in 'England' was het sowieso een ander verhaal.

aletta Want?

ethel Nou iedereen zat al behoorlijk vast in zijn klasse. Het laat zich raden dat het opwaarderen van een hele sekse daarbinnen nogal problematisch was. En dan met die erfenis van het Victoriaanse tijdperk waarin sowieso alles onder de pet en hetzelfde moest blijven. Daar heeft mijn vriendin Virginia heel veel over geschreven.

aletta Virginia?

ethel Woolf!

aletta Heeft u echt met haar?...

ethel Wat? grijnst

aletta Nou of u echt iets met haar...

ethel Wat wil je vragen?

aletta Niks laat maar.

ethel Mensen zijn zo preuts.

aletta Of discreet.

Het doet er toch niet toe met wie je het wel of niet gedaan hebt.

ethel Dat doet er voor mij wel degelijk toe.

aletta Ja voor jou maar toch niet voor de rest van de wereld.

ethel Nou dat kan je zeggen. Het doet er niet toe met wie je het doet, ha ha. Dat is uiteindelijk het enige dat mensen echt van je willen weten. En geloof me, uiteindelijk is het het enige dat er echt toe doet.

4. virginia woolf
en eva marie

eva marie Mevrouw Woolf!

virginia Ja.

eva marie In levende lijve.

virginia Naar het schijnt.

Nondeju. Een lichaam. Wat een voorrecht.

En u bent?

eva marie Eva Marie de Waal. Mevrouw Woolf ik ben zo'n groot fan u.

Uw boek Orlando is een enorme inspiratiebron voor mij, of eigenlijk de figuur Orlando, ik heb mijn zoon naar hem vernoemd. Maar niet alleen dat boek, ook uw essay: A room of ones own. Waarin u schrijft: a woman needs money and a room of ones own...

virginia IF SHE IS TO WRITE FICTION!

eva marie geschrokken Ja?

virginia A woman needs money and a room of ones own if she is to write fiction.

Waarom zouden alle vrouwen een kamer voor zichzelf moeten hebben?

Dat heb ik natuurlijk nooit gezegd.

eva marie Mevrouw Woolf. Wilt u een stoel?

virginia Nee hoor, ik blijf wel even lekker staan. Sjee hee. En publiek. Die had ik nog helemaal niet gezien... Komen die mensen allemaal voor jullie?

eva marie Eh... en voor u.

virginia Voor mij?? lacht Wat heerlijk!!

A woman needs money and a room of ones own. If she is to write fiction.

Zo. Bij deze. Is dat rechtgezet. Zo vermoeiend als mensen je woorden uit de context halen.

Ik zou het ze gunnen hoor, daar niet van.

eva marie Wat gunt u wie?

virginia Een eigen kamer.

eva marie Oh!

virginia Dat gun ik iedere vrouw. Echter, als je wilt schrijven, dan is het een vereiste. Dan heb je geld, tijd en rust nodig om te creëren.

eva marie Het is wel echt opgevat als een feministisch statement.

virginia Veel dingen die ik heb opgeschreven zijn opgevat als een feministisch statement.

eva marie Zou u zichzelf niet als feminist bestempelen?

virginia Niet direct nee. Of nu misschien pas. Het was niet mijn drijfveer. Ik schreef om het leven te begrijpen. En ik ben een vrouw. Als je het leven van een vrouw wilt begrijpen lijkt het misschien al snel alsof je feminist bent.

eva marie Wij vinden wel echt dat u erbij hoort.

virginia Oh ja?

eva marie Ja.

U bent uw hele oeuvre bezig geweest met de vragen; hoeveel mannen en vrouwen van elkaar verschillen en wat wij erven van het verleden en onze familie.

virginia Is dat feministisch?

eva marie Nou...

virginia Als een man schrijft over de vraag in hoeverre mannen en vrouwen van elkaar verschillen is hij dan feministisch?

eva marie Misschien niet bewust.

virginia Ik ook niet. Ik voelde mij wel onaangepast. Mislukt ook vaak. Omdat ik geen moeder was. Geen kind had gebaard. Maar had ik dat wel gedaan, dan weet ik niet of ik al die boeken had geschreven...

Lastig om te weten waar mijn werk over ging nu er zoveel over gezegd is. Jouw analyse is er een achteraf.

Maar als je zo'n algemene uitspraak wilt doen mis je denk ik de essentie.

eva marie En die is??

virginia Lieverd, ik heb heel veel boeken geschreven, die allemaal heel erg van elkaar verschillen... Ik kan dat nu niet in één zin vatten. Nou vooruit. Ik heb heel erg geprobeerd om zo zorgvuldig mogelijk te formuleren en niet te vervallen in stereotyperingen. Om de etiketjes van alles af te krabben waar ik mijn handen op kreeg. Maar ik had in dat opzicht veel werk te verzetten. Er was nagenoeg niets of niemand waar geen label op zat.

eva marie Maar dat is dus heel erg feministisch!!

U had toch ook een affaire met de vrouw die het lijflied van de Suffragettes schreef? 'The March of de Women'.

virginia Ethel Smyth? Ja. Dus?

eva marie Nou.

virginia Jij denkt dat ik op haar viel omdat ze voor vrouwenrechten streed?

eva marie U past wel heel erg in het profiel.

virginia Profiel?

eva marie Ja. Kinderloos, succesvol, biseksueel.

Denkt u ook dat alle vrouwen in de menopauze lesbisch worden?

virginia Sorry?

eva marie Dat zegt Simone de Beauvoir.

virginia Wie? Geen idee. Dat moet iedereen toch lekker voor zichzelf bepalen. Wie die is, wat hij doet, en met wie.

Virginia kijkt naar Simone van Saarloos achter haar bureau.

virginia Wie is zij?

eva marie Zij is Simone van Saarloos. Een schrijver van nu. Uit onze tijd. Vandaar ook de computer waar ze achter zit. Zo gaat dat tegenwoordig.

virginia Alleraardigst.

En wat schrijft ze zoal?

eva marie Boeken, opiniestukken, columns.

virginia En dat gebeurt tegenwoordig voor publiek? tegen Simone Wil jij niet een kamertje voor jezelf?

simone Ja. Dat zou het wel wat makkelijker maken. Maar dat gaat nu even niet.

virginia Waarom niet?

simone Ik vertegenwoordig de actualiteit.

En ik schrijf. Over hier. Jullie. Nu.

virginia O? Wat enig. Maar kun je je wel concentreren zo?

simone Ja hoor dat gaat prima.

virginia En dat gaat allemaal zo hap snap?

Heerlijk. Jaloersmakend. Weet je hoe lang ik bezig was om mijn boeken in stoffelijke vorm voor me te krijgen? Ik zat maandenlang te stencilen.

Voor mij was het wel goed hoor,

dat monnikenwerk, mijn zenuwgestel had

dit niet aangekund. Die snelheid. Die druk. Dat nu nu nu. drukt op een toets en er verspringt iets, schrikt Aah!... Maar wel heerlijk dat zij allemaal zo met je meedenken.

simone Ja totdat je @witteman1955 in het echt tegenkomt.

virginia Natuurlijk, natuurlijk.

simone Excuseert u mij, ik moet door.

eva marie Wij ook

5. noem jij jezelf
een feminist?

sophie Ik ben een man.

eva marie Oké ik ook.

Sophie en Eva Marie worden Alex en Benjamin.

alex Noem jij jezelf een feminist?

benjamin Nee natuurlijk niet.

alex Waarom niet?

benjamin Omdat ik een man ben.

alex Ja. Dat zou je haast denken hè?

Nee ik bedoel niet dat ik twijfel aan je sekse maar ik twijfel aan je statement.

benjamin Mijn statement?

alex Dat je geen feminist bent.

benjamin Dat is geen statement.

alex Jawel. Dat is het wel.

benjamin Niet bewust.

alex Nee. Klopt. Het is een onbewust en onbedoeld statement.

Onderschrijf jij vrouwenrechten?

stilte

alex Vind jij dat een vrouw mag stemmen, naar school mag, mag werken en zelf mag weten met wie zij trouwt, sekst en of en wanneer zij kinderen krijgt?

benjamin Ja?

alex Dan ben jij een feminist.

benjamin Klinkt verraderlijk. Ik bedoel, als ik had geweten wat het betekent, had ik misschien wel anders geantwoord maar nog steeds niet van harte want dat woord klinkt toch een beetje agressief. Alsof je zegt ik ben een atheïst. Dat klinkt ook altijd, alsof je heel actief anti iets bent of zo.

alex Waar denk jij aan als je het woord Feminisme hoort?

benjamin Okselhaar. Tuinbroeken. Dolle Mina's. Kort haar. Beha's verbranden. De Pil. Baas in eigen buik. Iets met barricades en jaren zestig.

alex Je doet het best goed.

benjamin Ja?

Fe-mi-nist. Ja het is wel echt een kutwoord.

alex Ja. Uitgewoond containerbegrip.

In de jaren zeventig hadden mensen ook geen idee hoor. Van de inhoud. Mijn moeder bijvoorbeeld, die ging naar van die vrouwenbijeenkomsten en protesten dus je zou denken: dat is een feminist, maar zelf zegt ze daarover dat ze alleen maar ging omdat haar vriendinnen gingen. Het was een uitje, ze spraken daar af en gingen wijn drinken.

benjamin O. Mijn moeder wilde juist altijd graag gaan maar durfde niet omdat ze er niemand kende. Voelde zich toch niet echt welkom of zoiets. Dat is toch bizar? Een soort sociale pikorde terwijl het de boeken in gaat als een 'beweging'.

alex Maar jouw moeder was dan dus wel een echte?

benjamin Ja of jouw moeder.

alex Of jouw moeder.

benjamin Of jouw moeder dus.
alex Wat je moeder!

6. alex en de lerares

Alex gaat zitten en hoort de stem van zijn vroegere lerares na-echoën in zijn hoofd

lerares Goed zo pak die stoel maar. Ga maar zitten. Zo Alex. Hoor ik dat jij zo goed kan tekenen? Laat eens zien meneer. Hier heb je een mooi leeg vel papier en hier een viltstift. En dan tekenen we een mooie boom. Doe maar. Teken maar.

alex Ik wil spelen.

lerares Of wil jij liever lezen?

alex Nee.

lerares Ik heb gehoord dat jij al heel veel woorden kent maar dat je ze nog niet zo vaak gebruikt. Zullen we dat eens gaan oefenen? Kijk hier is een boek. Een heel mooi boek. Vind je dat geen mooi boek?

alex Ik wil klimmen.

lerares Wat doe jij nou Alex? Ik wil dat jij daarvan af komt. Dat is heel gevaarlijk wat jij daar doet. En we zijn ook nog niet klaar met lezen hè. We gaan eerst lezen. En dan gaan we even bewegen. Is dat afgesproken?

stilte

lerares Wat zie jij hier Alex? Wat zie je?

En wat zie jij hier Alex? Zeg het maar. Zeg het dan? Zeg het. Zeg het.

Een eend. Hè, dat is een eend. En deze? En deze? En deze dan? Die

weet je wel. Ik weet haast zeker dat je deze wel kent. Zeg het maar

Alex. Zeg dan. Wat zie je hier? Wat staat er op deze bladzijde? Een?...

alex Auto.

lerares Vrachtwagen. Een vrachtwagen is dat Alex geen auto. Ze lijken op elkaar daar heb je gelijk in maar ze zijn anders hè Alex? Maar dat wist jij al toch?

alex Broem broem. Tatoe tatoe.

lerares Dat doet de vrachtwagen ja. Maar er staan nog veel meer woorden in dit mooie boek. We lezen nog even verder...

alex Ik ben schuldig. Ik was het. Die tweeduizend jaar onderdrukking. Maar ik ben de herstelbetalingen inmiddels wel zat. Heeft iemand zich eigenlijk wel eens afgevraagd of mannen zich zo goed voelen bij de rol die zij toebedeeld hebben gekregen? De onderdrukker, kostwinner, de beschermer? Al die verantwoordelijkheden en verplichtingen op basis van een zogenaamd man-schap terwijl, wat is het criterium?

Ik voel mij niet per se man. Maar dat is niet cool. Voor een vrouw veel exotischer zich geen vrouw te voelen dan voor een man om zich geen man te voelen. Zij kan nog zeggen: 'ik ben one of the guys'. 'Ik ben een Tomboy'. Ik moet wél in contact staan met mijn vrouwelijke kant, maar niet teveel!

Ik snap er geen reet van, dat man-schap. Het is een vereiste én sociaal onwenselijk.

Er wordt in alle opvoedboeken voortdurend gehamerd op dat jongetjes het zo slecht doen. Maar dat is omdat meisjesgedrag ineens wordt gewaardeerd! Wij zijn niet veranderd, de context is veranderd!

7. alex en
simone de beauvoir

Simone de Beauvoir op

simone de beauvoir Heel even hoor. Ik vind jou nu nogal verongelijkt. Het werd hoog tijd dat er in de boeken eens iets geschreven werd over hoe meisjes opgevoed moeten worden. Weet je dat er tot de jaren zestig in al die boeken NIETS over meisjes te vinden was? Die werden niet geacht opgevoed te worden omdat ze er niet toe deden. Ik heb daarover aan de bel getrokken.

alex Simone de Beauvoir, schrijfster van...

simone de beauvoir De Tweede Sekse, in 1949, uitgegeven. Het grote feministische manifest dat wereldwijd wordt gezien als het startschot voor de tweede feministische golf.

alex Ja je wordt bedankt. Dat hele feminisme is totaal doorgeslagen, give me a fucking break, is het ook een keer genoeg of wat? Er zijn echt wel ergere dingen om je druk over te maken tegenwoordig.

simone de beauvoir Ha ha ha. Nee! Dit meen je niet. Is dat nog steeds de argumentatie?? Dat er mensen hongerlijden en doodgaan? Ja natuurlijk is dat veel erger! Maar dat dat gebeurt, betekent nog niet dat je je nergens anders druk over mag maken!

Als het gaat over gelijkheid tussen mannen en vrouwen is het pas genoeg als het niet meer te weinig is. Absurd! 'Is het niet een keer genoeg', nou kennelijk niet nee!

alex Nee.

simone de beauvoir Het is niet genoeg?

alex Ja.

simone de beauvoir Dus je bent het met me eens?

alex Nee.

simone de beauvoir richt zich tot publiek Kijk je hebt twee reservoirtjes, met allebei een bootje erin. Hier zijn we begonnen. Daar was een vrouw, bezit, slavin, ongeschoold en handelingsonbekwaam. En dan, daar gaat haar bootje, op naar een zelfstandig denkend en handelend wezen. Lijkt mij een ontwikkeling zo groots en veelomvattend als de komst van de stoommachine of elektriciteit. Maar we moeten het er maar niet teveel over hebben.

Je moet je positie toch gewoon innemen?

Behalve dat als die rechten nog niet gelijk verdeeld zijn, je je positie helemaal niet kán innemen.

Maar ssst. Niet teveel over hebben. We zijn van heel ver gekomen. Die ongelijkheid heeft wel bestaan en het is ook prima dat daar verandering in is gekomen maar daar zit wel een grens aan hè. Het is niet de bedoeling dat die ontwikkeling, ook afgemaakt wordt. Zodat je op de vraag is het nu eindelijk eens klaar een volmondig 'JA' kan antwoorden. Dan lijkt het toch alsof er iemand, hier in dit bootje, en nee, dat zijn geen gammele bootjes die de Middellandse zee overvaren en ja, er zijn altijd ergere dingen maar het gaat hier wel om pak 'm beet, de helft van de wereldbevolking, lijkt mij ook niet ónbelangrijk. Dan zit er hier in dit bootje toch ineens iemand...

alex En die zegt: 'kijk nou wat je allemaal al gekregen hebt, moet je nou echt nóg meer?'

Ik denk dat die reservoirtjes inmiddels wel even vol zitten.

simone de beauvoir Ja? En krijgen zij daar inmiddels ook al evenveel voor betaald? Voor die identieke inhoud?

alex Eh nee.

simone de beauvoir Eh nee. Dan zijn we dus nog niet klaar.

alex En wat als deze inhaalstrijd slachtoffers maakt aan de andere kant?

simone de beauvoir Ik kan het me niet voorstellen maar vertel.

alex Er lijkt op dit moment een hele generatie jongens verloren te gaan die geen idee heeft hoe hij man moet worden of wat dat precies inhoudt.

simone de beauvoir Dat heet vrijheid. Dat je dat zelf kan invullen.

alex Nee. Als ze het zelf invullen zijn ze niet goed genoeg. Typisch jongensgedrag wordt geproblematiseerd en zelfs gemedicaliseerd. Wat vroeger kattenkwaad heette is nu probleemgedrag en de behandeling ertegen ritalin.

simone de beauvoir Wat is dat?

alex Medicatie tegen ADHD.

simone de beauvoir Wat is dat?

alex Druk zijn, schreeuwen, niet stil kunnen zitten, slechte concentratie.

simone de beauvoir Daar heb je medicatie voor?...

alex Ja.

simone de beauvoir En helpt dat?

alex Deze gedrogeerde generatie jongens functioneert wel beter binnen het onderwijssysteem dat vrouwelijke waarden als rustig en consciëntieus studeren en samenwerken zo hoog waardeert.

simone de beauvoir Oké. Dat dat 'vrouwelijke waarden' zijn is een aanname van jou en die durf ik te betwijfelen, maar, stel dat dit typisch vrouwelijke eigenschappen zouden zijn...

alex Dat zijn ze.

simone de beauvoir Hoe weet je dat?

alex Dat zie je toch.

simone de beauvoir Ik weet niet wat jij ziet.

alex Dat heet natuur. De vrouwelijke natuur. En die wordt óns nu ineens opgedrongen.

simone de beauvoir Maar hoe komt dat dan?

alex Door de feminisering van het onderwijs!

simone de beauvoir En dat houdt zoveel in als?

alex Dat of je nou op een crèche, een kleuterschool of een lager of hoger middelbaar onderwijs komt, je alleen maar vrouwen voor je neus krijgt.

simone de beauvoir Wat een straf.

En waarom is dat dan? Dat er geen mannen dat onderwijs in gaan?

alex Omdat het niet goed verdient.

simone de beauvoir En dat trekt vrouwen aan?

alex Het stoot mannen af.

simone de beauvoir Dus als ik het goed begrijp moeten jongens gered worden door meer mannen voor de klas te zetten. Maar om de mannen naar het onderwijs te krijgen moeten wel de salarissen omhoog.

alex Ja.

simone de beauvoir En vrouwen nemen natuurlijk genoeg met minder.

alex Kennelijk ja.

simone de beauvoir En jij vraagt je vervolgens niet af hoe dat komt? Dat is toch op z'n minst opmerkelijk. De aannames die jij in dit verhaal doet... daar zit dus een grote zwarte blinde seksistische vlek. Dat vrouwen dit nog steeds pikken! Ik geloof m'n oren niet.

Het hele probleem is nog steeds de objectificatie!

alex Dat is misschien in videoclips zo maar...

simone de beauvoir Het gaat niet alleen over objectificatie in de zin van, er wordt naar vrouwen gekeken als naar objecten. Het gaat ook over jezelf als subject ervaren. Wie zegt dat het mannelijk is om de drijvende kracht te zijn, de actie te beginnen. Vanuit jezelf te redeneren. Vrouwen hebben zich altijd gerelateerd aan mannen. Zijn altijd gezien, geïnterpreteerd in verhouding tot de man.

alex Ja jij misschien, jij werd altijd gezien als vrouw van.

simone de beauvoir Jammer zeg. Dat vind ik echt flauw. Ik was net zo blij dat het een keer ging over wat ik zelf geschreven heb.

In plaats van mijn verhouding met Jean Paul Sartre.

alex d'Accord.

simone de beauvoir Waar was ik?

alex Jezelf als subject ervaren.

simone de beauvoir Het wordt tijd dat vrouwen zichzelf als subject gaan ervaren.

Zeg eens, denk jij ooit als je de kinderen in bed legt: 'ik vader wel echt als een moeder?'

alex Nee, ik doe dat gewoon op mijn manier.

simone de beauvoir Precies. En jouw manier is nog altijd een individuelere manier dan hoe vrouwen zichzelf ervaren.

alex Jouw beroemde theorie...

simone de beauvoir 'De vrouw wordt niet als vrouw geboren, maar tot vrouw gemaakt', ja?

alex Recent hersenonderzoek heeft uitgewezen dat er grote, aantoonbare, aangeboren verschillen zijn tussen mannen en vrouwen. Jouw stelling dat er geen verschil zou zijn in hun natuur en aanleg maar dat het allemaal gecultiveerd gedrag is, is echt niet meer houdbaar.

simone de beauvoir Maar dat heb ik helemaal nooit gezegd. Dat heb ik in de schoenen geschoven gekregen. Er zijn verschillen ja. De vraag die ik heb gesteld is: wat doe je ermee, met die verschillen. Als een meisje kleiner is en minder sterk. Houd je haar dan binnen? Of moet ze juist naar buiten? Sterk worden.

simone Ik ga me er heel even mee bemoeien jongens.

alex tegen Simone de Beauvoir Nou, Simone, ik denk dat je het stokje even over moet geven.

simone de beauvoir Ik geef helemáál geen stokje over.

simone Nee ik sta aan jouw kant.

simone de beauvoir Oh?

simone Ik heb dat Dick Swaab-verhaal nu al twee keer langs horen komen en liever neger ik het maar ik ga er nu toch even op reageren. Dat hersenonderzoek vindt gretig aftrek, natuurlijk, want het is best lekker om alles af te schuiven op biologie- we kunnen er niks aan doen. Maar er is ook tegenonderzoek. Dit tegenonderzoek heeft aanzienlijk minder geld en minder aandacht gekregen, maar vastgesteld is; dat dit hersenonderzoek van Dick Schwaab en consorten is gedaan bij volwassen hersenen. En die zien er nogal anders uit dan babyhersenen. Bij jongetjes- en meisjesbabies zijn de verschillen nog helemaal niet zo groot. Hersenen zijn plastisch. Dit betekent dat ze zich aanpassen al

naar gelang waarvoor ze gebruikt worden. En omdat mensen kopiëren en de neiging hebben om aan verwachtingen te voldoen, is cultuur daarin enorm sturend.

En hoe vaker je bepaald gedrag vertoont hoe dieper de paden in je hersenen worden aangelegd en hoe meer je dat gedrag gaat vertonen. simone de beauvoir Een selffulfilling prophecy! Dit meen je niet! Jezus joh, het is gewoon bewezen!! Mijn god en ik heb mezelf een partij in bochten gewrongen voor dit verhaal. Ik heb de hele wereldgeschiedenis en literatuur er met de haren bijgesleept; mythologieën, oude culturen de hele rataplan. Een woord: plasticiteit. De hersenen zijn plastisch, dat flikkert dat hele ellendige biologisch determinisme meteen over boord! simone de beauvoir weer tot Alex Zie je, ik had gewoon gelijk! Fuck de biologie! Je wordt niet als vrouw geboren, je wordt tot vrouw gemaakt! Doordat je met al je spiegelneuroontjes als een blind paard achter al je voorgangsters aanbanjert. Ha ha! Ik wist het!! Mijn levenswerk. Het was NIET voor NIETS.

simone de beauvoir tegen Simone van Saarloos Goed gedaan, het is dat ik geen stokje heb maar als ik hem had was hij voor jou!

8. plasticiteit

sophie Ooookeeee.

Dus hersenen zijn plastisch, kneedbaar, die groeien mee met waar je ze voor gebruikt.

Dus als er een verwachtingspatroon is, vertoon je dat gedrag, en hoe vaker je het vertoont hoe dieper de patronen ingesleten worden in je hersenen. En dat heet dan socialisatie.

eva marie Gesocialiseerd gedrag.

sophie Maar waar begint dat dan? Bij de geboorte of al in de baarmoeder?

eva marie Hangt ervan af of je weet wat het is.

sophie Of is het evolutie? Is de socialisatie ons in de genen gaan zitten? Geloof jij dat?

eva marie Ik weet het niet. Maar ik geloof het ook niet niet.

Het terugdringen van stereotype gedrag wordt dan wel echt kansloos.

sophie Of je moet genetisch gaan manipuleren. Dat je je stereotype gedrag de andere kant op manipuleert.

eva marie Maar misschien, als je je bewust wordt van stereotype gedrag, dat je er al minder aan vasthoudt.

sophie En hoe zit het dan met hormonen? Veel gedrag is toch ook onderhevig aan die dingen?

eva marie Ga je daar nou toch over beginnen?

sophie O, hadden we dat geschrapd?

eva marie Ja.

sophie De hormonen, hadden we die geschrapd?

eva marie Ja

sophie Sorry, ik ben zo moe. Ik heb weer helemaal niet geslapen vannacht. Ze was de hele tijd aan 't huilen. Sorry. Hier. We gaan door.

Sophie overhandigt Eva Marie een baby.

sophie Shit. Kut. Pik.

9. joke smit

en haar zoon benjamin

benjamin tegen de baby Wist je dat mannen oorlog voeren omdat ze nooit zo dichtbij de oorsprong van het leven kunnen komen als een vrouw? Wij kunnen geen leven scheppen en gaan daarom maar moorden om aan de andere kant van het spectrum iets te bewerkstelligen.

Wij niet hè? Ben je daar ineens. Wist je dat toen jouw mama, alles op alles zette om je eruit te krijgen, ik jou als eerste zag? Hoe dichtbij de oorsprong wil je zijn?

Mannen schijnen hormonaal ook het een en ander mee te maken door het krijgen van een kind, een testosterondrop van 30%.

God, mijn moeder zou me zo eens moeten zien.

joke Hee mijn jongen.

benjamin Mama?

joke richt zich tot publiek Dag allemaal, ik ben 'mama' inderdaad. Maar ook Joke, Joke Smit. Er is een school naar me vernoemd?

benjamin Maar je bent...

joke Overleden, inderdaad. Borstkanker, ironisch genoeg. Natuurlijk ben ik er. Als ik zie wie er vanavond allemaal langskomen.

Ze beent op haar kleinkind af.

joke Och wat mooi, dag lief kindje. O god dat neusje, sprekend jouw neusje.

benjamin Ja vind je dat ie op mij lijkt? Iedereen zegt dat ie op zijn moeder lijkt.

joke Nee zeker niet, één gezicht.

Joke neemt de baby over.

benjamin Pas op zijn hoofdje.

joke Ja ja. Hee, ik ben je oma. God jongen, wat geweldig om jou zo te zien!

benjamin Ja, vind jij dat?

joke Maar natuurlijk!

benjamin Mijn moeder heeft ervoor gezorgd dat het normaler werd dat vrouwen konden werken. Ze heeft met het stuk 'Het onbehagen bij de vrouw' het startschot gegeven aan de tweede feministische golf in Nederland.

joke Ah wat leuk, gaan we het over mijn werk hebben? Dan wil ik wel ook even kwijt dat ik naast dat artikel, wat nogal wat stof deed opwaaien, ook samen met Hedy d'Ancona de Man Vrouw Maatschappij heb gesticht. Wij riepen op tot gelijkwaardigheid. Op álle gebieden. Een vijf uur durende werkdag voor iedereen. Zodat er genoeg tijd is om te zorgen, voor iedereen.

benjamin Voor mijn moeder was het vrij onbehaaglijk te zorgen.

joke Sorry?

benjamin Niet dan? Ik herinner me jou vooral typend, lezend, vertrekkend en 's avonds als het helemaal donker was in huis, weer thuiskomend, van een lezing, een debat, een conferentie.

joke Hmm. Je had me liever thuis gehouden met thee en koekjes?

benjamin Af en toe was wel fijn geweest ja.

joke Je was niet de enige hoor die er zo over dacht. 85% van de mannen vond dat een vrouw thuis hoorde te zitten Mijn moeder werd nota bene ontslagen op de dag dat ze trouwde. Daar kon wel wat verandering in komen, dacht ik.

benjamin Ja.

joke Waar is zijn moeder? over de baby

benjamin Aan 't werk.

joke En jij? Jij zorgt voor hem, elke dag?

benjamin Nee we hebben het verdeeld. Helemaal gelijk verdeeld. Drie dagen crèche, vrijdag is zij thuis en woensdag is mijn dag.

joke Dat is toch geweldig!!

Benjamin knikt.

joke Niet? Man, ik zie jou net staan met je telefoon in je ene hand en de baby in de andere, weet je hoe trots ik me voel?

benjamin Maar ik sta nogal tussen wal en schip mam. Jij hebt de wereld veranderd: officieel word ik in staat gesteld om part-time te werken, en mijn vriendin ook, van wie dat dan weer makkelijker wordt geaccepteerd. Maar ondertussen ben ik tot op het bot gefrustreerd omdat ik in mijn carrière geen stap vooruit kom en links en rechts wordt ingehaald door kinderloze, ambitieuze, doch minder competente collega's.

joke Dan gaat ie toch gewoon wat vaker naar de crèche?

benjamin Dat wil ik dus niet! Ik wil er voor hem zijn.

joke Misschien wil je dan teveel? Het is jouw keuze lieverd.

benjamin Keuze?! Jij was altijd weg! Ik heb daarom een diepgewortelde behoefte om het anders te doen. Om mijn kind te zien opgroeien, om samen met...

Hoe kan dit voor jou zo simpel zijn?

joke Wie heeft jou verteld dat ik het simpel vond? Ik voelde ze wel hoor, de ogen van de buurvrouw als ik weer wegging. Het belerende toontje waarmee de oppas vertelde hoe het met je ging. Och man, en die populaire boekjes van Freud, waarin de moederrol zo zalig gemaakt werd. Als het kind een beetje wilde deugen, moest de moeder er voor het kind zijn! En over de vader? Geen woord.

Ik heb me dag in dag uit moeten losscheuren van jou. Dikke brokken wegslikkend in de auto als ik erop uitging om een lezing te geven.

Zeggen dat het prima voor je is als je weer door iemand anders werd opgehaald uit school. Ik maakte het jou wijs, mezelf, anderen. Voelde ik me schuldig? Ja. Heb ik er spijt van? Nee!

Het was nodig. Ik voelde me geroepen en als voorhoedeloper forceer je nou eenmaal het een en ander. Ik ben blij dat ik het niet gelaten heb als ik zie waar jij nu staat, wie jij nu bent geworden. Ik heb staan sjoeren aan een systeem, om iets los te wrikken en kijk nou!

benjamin En toch mam, we zijn er nog niet. Mijn vriendin ging zes weken na de bevalling weer aan het werk maar dat kan helemaal niet! Die zat totaal doorgedraaid achter haar computer van het slaapgebrek en het schuldgevoel, omdat haar melkproductie stopte, omdat ze in een bezemkast moest kolven. En ik werd ontslagen door een motie van wantrouwen bij mijn vorige werkgever, omdat ik het drie keer, onder werktijd over de geboorte van mijn zoon heb gehad.

joke Ik snap het. Maar dit zijn kinderziektes.

Je moet door. Ik heb met mijn keuzes jou benadeeld, jij benadeelt je carrierekansen.

Maar het is collateral damage. Ik vind het grandioos wat jij doet, wat jij durft. Je voelt je wellicht ontmand, maar volgende generaties gaan het steeds beter verdelen, de arbeidsomstandigheden en carrièrekansen zullen zich

erop aanpassen. Kijk hoeveel we opgeschoten zijn in veertig jaar!

benjamin En hoe het voelt?

joke Hoe het voelt, ja lieverd, mijn gevoel heb ik ook heel veel opzij geschoven...

Lieverd. Jij kan dit. En je kan je dode moeder niet overal de schuld van blijven geven.

Nog even over die gelijke verdeling. Zijn jullie echt gelijkwaardig of doe je een beetje alsof.

benjamin Hoe ziet het eruit?

joke Ik heb het over het huishouden. Doen jullie allebei alles? Of zijn er nog steeds mannen- en vrouwentaken? Hoe vaak doe jij de was?

benjamin Vaak genoeg.

joke En vouw je die ook op? Wanneer waren jullie voor het laatst uit eten? En wie had de oppas toen gebeld? Weet jij op welke dagen de zwemkleden mee naar school moeten? Of geeft zij 's ochtends instructies.

benjamin Waarom vraag je niet wie er het vuilnis buiten zet en wie de fietsbanden repareert of een kastje ophangt dat uit z'n voegen is geraakt?

joke Omdat dat echt de dingen zijn die...

benjamin Ja? Je loopt achter mam.

joke Gelukkig maar.

benjamin Als alles op deze manier gelijk verdeeld moet worden dan kan je toch geen seks meer hebben?

joke O lieverd wat leuk dat ik dit nog mag meemaken. Dat jij in mijn bijzijn het woord seks bezigt. Heb je een goede relatie lieverd?

benjamin Mam ik ga het niet over seks hebben met jou.

joke O toch niet? Ach, zo frigide! Blijf het wel doen hoor, laat het niet versloffen. If you don't use it, you lose it.

benjamin Mamaa...

joke Ik hoop toch dat jij wel een beetje goede minnaar bent. Die nieuwe preutsheid tegenwoordig... Terwijl hoe heerlijk is het niet als...

benjamin Mam, klaar. Nu.

joke Ho! Ik ben niet uit mijn graf opgestaan om me door een man de mond te laten snoeren. Als jij nog steeds schrikt van een beetje seksuele vrijheid uit de mond van je moeder, dan ga ik nog even door... Toen papa en ik...

benjamin Mamaaaa! Hou op! Ik wil niet weten hoe jij en papa...

joke Hoe ik en papa neukten, was ook niet zo interessant lieverd. Een open relatie leek een heel goed idee maar mocht je het ooit in je hoofd halen: blijf het ook met elkaar doen.

Jij moet weten hoe haar lichaam in elkaar zit. Alles begint bij haar genot.

Joke gaat af.

benjamin Holy-F wat is het ingewikkeld allemaal.

10. seks in de kleedkamer

benjamin Hoe vaak doen jullie het?

alex Eén á twee keer per week.

benjamin Grappig.

alex Hoezo? Jullie dan?

benjamin Dat halen wij niet de laatste tijd.

alex Nou dat zou ik niet zo grappig vinden.

benjamin Ik vind het grappig dat jij precies het landelijk gemiddelde als antwoord geeft. Zeg je dat omdat ik dan denk dat jij normaal bent of doe je het ook echt één á twee keer per week? En doe je dat dan omdat je dat wilt of omdat je dan kan zeggen dat jij normaal bent? Óf omdat je dat dan van jezelf kan denken?

alex Maar seks is toch ook gewoon lekker?

benjamin Als het goed is wel. Maar dat weet je natuurlijk nooit helemaal zeker.

alex Tuurlijk wel.

benjamin Ja? Weet je zeker dat zij daar ook zo over denkt?

alex Ja...

benjamin Omdat zij...

alex Ja...

benjamin Dat weet je zeker?

alex Jaaaa.

benjamin Wanneer vind jij haar echt geil eigenlijk?

alex Als ze, als ze zich helemaal geeft?

benjamin Ja?

alex Ja...

benjamin En hoe kijkt ze dan?

Benjamin doet pin up-pose na.

benjamin Weet je waarom ze zo kijkt? Omdat ze de 'male gaze' heeft geïnternaliseerd.

alex De wat?

benjamin De 'male gaze'. Onze blik. beeldt dat uit

alex Volgens mij meent ze het wel hoor.

benjamin Ja ze is er zelf in gaan geloven. Dat haar seksualiteit er zo uitziet. Ze is zich niet meer bewust van waarom ze zo doet. Dat ze dat eigenlijk doet, voor de ander. Vrouwen zijn het zo gewend geraakt om bekeken te worden, dat ze zich sexy gaan voelen als ze zich gedragen zoals ze denken dat een man dat graag ziet, schijnt.

alex Maar hoe zou het er dan uit moeten zien.

benjamin Nou dat is dus héél divers.

alex Ja ja...

De clitoris schijnt ook heel divers te zijn. Schijnt, dat die bij iedereen op een andere plek zit.

benjamin Nee toch?

alex Nee, dat ding zit wel ongeveer op dezelfde plek maar het gaat om de zenuwuitlopers daarvan, dat is een wirwar van bedrading en die is bij iedereen anders aangelegd.

benjamin Daar is helemaal dus niet op te anticiperen

alex Nee, dat mag je dus ook niet doen! Anticiperen. Steeds weer opnieuw op onderzoek uit.

benjamin Dus ook al heb je het met honderd vrouwen gedaan dat weet je het dus nog steeds niet.

alex Nee. En dat komt allemaal door de seksuele revolutie.

benjamin Hè? Door de pil?

alex Hè? Nee, de seksuele revolutie kwam juist door de pil. Die maakte 'm mogelijk. Maar doordat de seksuele moraal zo werd opgerekt en je ineens gebombardeerd werd met seks, overal, en hoe dat er dan uit zou zien...

benjamin Ging het allemaal op elkaar lijken.

alex Ja precies. Maar eigenlijk denk ik dat ik daar ook slachtoffer van ben...

benjamin Omdat je daardoor helemaal niet meer weet wat zij wil.

alex Ja of wat ik zelf wil.

benjamin Bedoel je dat jij ook een plaatje naneukt?

alex Ja misschien wel.

benjamin Jezus Christus.

Dan moeten we toch, misschien, helemaal opnieuw beginnen.

alex Ja. Maar waar eindigt dat dan?

benjamin Schijnt... dat vrouwen... Pan-seksueel zijn.

alex Dus dat ze ook met...

benjamin Een vrouw wordt even nat als ze kijkt naar neukende mensen als wanneer ze kijkt naar parende chimpansees.

alex Dus als je eindelijk weet hoe, en ze raakt verveeld dan, kan ze het dus, met iedereen doen?

benjamin Met álles, en iedereen.

alex Als je het zo stelt... dan zijn wij... misschien... op een gegeven moment...

benjamin Niet meer zo heel erg... nodig.

Je zou kunnen zeggen dat die seksuele revolutie hier en daar wel een beetje is doorgeslagen...

Alex transformeert naar militante Duitse tante.

11. militante duitse
tante en pubermeisje

duitse tante Noem je dat doorslaan!!! Jullie noemen dat doorslaan? Dat mannen gehaat werden? Weet je wat voor een beerput er open ging toen wij eindelijk de mogelijkheid kregen te spreken over die jarenlange onderdrukking die we hebben moeten dulden. Weet je hoeveel vrouwen er in stilte misbruikt zijn? En goh, dat was toch steeds weer dezelfde dader. Dezelfde idioot die zij broek losknoopte om ons te verkrachten: De man. Er musst abgeschafft wurden. Nog eben en sperma is niet langer noodzakelijk!!

Kom vrouwen: Wees geen afvallige, je gaat toch niet met je onderdrukker naar bed! We hebben ons lang genoeg laten dicteren. Nein, ik mismaak mij niet met een scheerapparaat onder mijn oksels, ik stift mijn lippen niet om jou te bestempelen dat ik een lustobject ben, en wie heeft die BusteHalter überhaupt bedacht? De fik erin!

Pubermeisje komt op en danst op Ramstein muziek een Beyonce-dans.
duitse tante Wat doe je nou?

pubermeisje Ik doe Beyonce. Beyonce is een 'feminist'. op z'n Engels uitgesproken

duitse tante Je danst alsof je genomen wordt en je bent halfnaakt.
pubermeisje Dat doet Queen B ook.

duitse tante Ik zie alleen maar: hier heb je me, hier heb je me schudt zichzelf naar voren Hoeveel male gaze wil je hebben?

pubermeisje Zij is een Pro-Seks Feminist.

Zij bepalen zelf hoe en met wie ze het doen. Zij zijn 'in control of their own bodies'.

duitse tante Het ziet er behoorlijk onderdanig uit.

pubermeisje Het is jouw seksistische, calvinistische blik die zegt dat dat niet mag,

of dat het niet feministisch zou zijn.

duitse tante Ik geloof haar niet.

pubermeisje Dus ze moet het bewijzen? 'Schuldig tot het tegendeel bewezen is?'

duitse tante Ze moet wel enigszins voldoen aan de criteria.

pubermeisje Beyonce en haar danseressen hebben stuk voor stuk goed getrainde lichamen en zijn professionals die duidelijk iets hebben moeten laten voor hun carrière. Ze gebruikt teksten van Chimamanda Ngozi Adichie over dat meisjes zich teveel de wet laten voorschrijven. Dat ze recht hebben op succes, dat ze evengoed een seksueel wezen mogen zijn, net als de boys.

duitse tante En dat is ze dus, een succesvol seksueel wezen.

pubermeisje Ja... Maar je bent niet de enige hoor die vindt dat ze haar feministenpaspoort moet inleveren. Ga terug naar start en ontvang geen tweeduizend euro. In Zweden hebben ze het manifest van Chimamanda 'We Should All Be Feminists' uitgedeeld aan alle zestienjarigen. Jongens en meisjes. In het hele land!

duitse tante En hebben ze het ook gelezen?

pubermeisje Ja dat weet ik niet hoor.

12. genderneutraal- opvoeden

Curvy Barbie komt op.

barbie Hai, ik ben je nieuwe vriendin! Curvy, Curvy Barbie.

pubermeisje Nee hee! Ik wil geen dikke Barbie!!

barbie Nou? Ik ben niet dik, ik heb heupen en borsten, net als echte vrouwen.

pubermeisje Neeheeee! Ik wil wil geen heupen en borsten, ik wil geen dikke Barbie. Weet je wel hoe erg ik voor LUL sta met jou?

barbie Sorry?

pubermeisje Niemand die ik ken heeft heupen en borsten en als ze dat wel hebben, gaan ze er zeker niet zo mee te koop lopen als jij.

barbie Maar ik belichaam de normale vrouw, je bent gewend geraakt aan een vervormd beeld, dus je moet misschien even aan me wennen, maar...

pubermeisje Je bent te laat!

barbie Het is nooit te laat voor verandering.

pubermeisje Nou voor mij wel, vijftig jaar geleden had je misschien succes gehad, bij mijn moeder. Maar ik en mijn vriendinnen hebben nu allemaal anorexia, we hebben

onze lippen kapotgesuckt met een apparaatje en mijn vagina is zo goed als weggeretoucheerd net als de jouwe. Of heb jij ook ineens schaamlippen en schaamhaar?...

leuw!

Barbie en Pubermeisje worden Sophie en Eva Marie.

sophie Mijn dochter krijgt ze niet hoor, barbies!

eva marie Barbie is natuurlijk niet de enige terrorist in speelgoedland.

sophie 'Nee trek jij je zoon roze kleren aan'??

sophie & eva marie Wat zielig!!

eva marie Mannen waren op jacht, vrouwen verzamelden besjes. Welke kleur hadden die besjes?

sophie Roze?

eva marie Daarom houden ze er nog steeds van.

sophie Nee...

eva marie Richard Wagner liep immer in het roze! Dat was toen een kleur voor mannen.

Pas sinds Disney sprookjes en prinsessen wil verkopen is het iets voor meisjes.

sophie 'Het is ook gewoon haar natuur', zei een vriendin, die zelf haar dochter in een speelgoedprinses heeft veranderd.

eva marie Sebastiaan heeft een poppenwagen-obsessie...

sophie Oh?

eva marie Ja maar alleen omdat er wielen aan zitten hoor.

sophie Oh gelukkig...

Joe zegt 'toet toet als hij erlangs wil.

eva marie Echt een jongen hè?

sophie Ja, en 'tuut tuut tuut' als hij achteruit loopt.

sophie & eva marie 'Ze willen het zelluf!!'

eva marie Er was toch zo'n stoere Disneyprinses? Die rood pluishaar had en in bomen klom?

sophie Ja, Merida uit Brave! Liep ook niet, kreeg ze een make-over: ooglift, neusjob, beetje botox, taille-lift, glanzend haar en een rokje aan. Weet je dat zelfs My little Pony gelift is? Die heeft ook ineens grotere ogen met meer make up, hogere jukbeenderen, vrouwelijker vormen. VROUWELIJKER VORMEN ja? Het is een PAARD!

eva marie Nee een Pony!

Weet je wat ik echt heel erg vind? Barbapappa!

sophie Oh maar die vind ik juist heel leuk!

eva marie Ja ik ook! Maar denk er even over na. Dat zijn verdomme beestjes die een niet bestaande vorm hebben en wanneer ze willen in iedere vorm kunnen veranderen die ze wensen. Bij uitstek een genderneutrale kans zou je denken. Maar nee hoor. Je hebt barbapappa die pater familias is en zichzelf in een dam verandert die de rest van de familie beschermt tegen de zeerovers, barbamma die vooral bezig is om iedereen van eten en drinken te voorzien en zeven kinderen. Je hebt de jongens; barbabenno, barbaborre, barbabee en barbabob en de meisjes barbalala barbabientje en barbabella. Als ze iets gaan doen zitten de meisjes negen van de tien keer een beetje te niksen, te lezen of ze helpen barbamma met taartjes bakken maar de jongens, oh de jongens... Die veranderen in kano's om de rivier over te varen, in surfplanken, kabelbanen.

Waarom zijn zelf alleskunnners man of vrouw en dan stereotype neergezet? Wat een gemiste kans. Waarom zijn de jongens stoer, actief, handelend en eigengereid en de meisjes afwachtend, voorzichtig, mooi en schoon? Nee de boodschap is duidelijk. Ik heb uit pure frustratie een jaar lang hetzelfde boek voorgelezen: over een kleine mol die wil weten

wie er op z'n kop gepoept heeft. Met als favoriete tekst: wel hier en gunter!

Het enige lichtpuntje in deze gitzwarte tunnel is de moeder van Ronja de Roversdochter. Als zij haar net op de wereld gekomen dochter voorstelt aan de rovers en een van de rovers vraagt: 'hoe heet ze?' Antwoord Lovis trots 'Ronja'. 'En als het een jongen was geweest?' vraagt de rover. Pijnig antwoord Lovis dan: 'als mijn kind Ronja heet, dan heet het Ronja'. Dankjewel Astrid Lindgren.

sophie Hmm. In Zweden zijn ze dus al heel lang heel veel verder. eva marie Zweden... droomt weg naar Utopia Crèches heten Egalia, roze en blauw worden vermeden, alles is groen en geel.

sophie Kinderen hoeven er helemaal niet 't eerste jaar naar de crèche joh, mama en papa hebben namelijk SAMEN een jaar lang ouderschapsverlof. Maar goed, hoe zie ik eruit?

eva marie Om door een ringetje te halen, laat Naomi Wolf het maar niet zien.

sophie Weer een Wolf?

eva marie Ja! Maar nu van de derde golf. Naomi Wolf schreef in de jaren negentig 'The Beauty Myth'.

13. complottheorie

eva marie Wie bedacht er in de first place eigenlijk die hele mythe rondom de vrouw, de huisvrouw, en dat wat wij vandaag de dag als 'lekker wijf' kennen?

Was het toeval? Dat precies toen de vrouwenbeweging voet aan de grond kreeg, de moeder, die in een verzorgd huis, met haar verzorgde uiterlijk en haar goed verzorgde kinderen een zelfgebakken appeltaart uit haar Miele oventje tovert het ideaalplaatje werd? De perfect little housewife, de voorleesmoeder, de mantelzorgster voor oma, buurvrouw en wie maar verzorging nodig had? Alles mocht ze verzorgen zolang ze maar niet ergens op de loonlijst kwam. Stofzuigers, wasmachines, keukenapparatuur, stralend met je apparatuur in je hand in je schone huis. Dat wilde alle meisjes worden. Omdat ze dat voortdurend ingepeperd werd.

sophie & eva marie Door de commercie!

eva marie En in opdracht van het establishment. Maar de vrouwenbeweging was niet voor één gat te vangen. Ze hadden het establishment door. Zij openden de aanval op de thuiszitsters.

sophie & eva marie Kom je huis uit! Het is een valstrik! Maak je vrij. Because you're worth it!

sophie Nee dat is later. Dat is L'Oréal. Dat is pas bij het schoonheidsideaal.

eva marie Oh ja tuurlijk.

sophie & eva marie Je bent het waard!

eva marie En toen vrouwen in de jaren zeventig en tachtig eindelijk in beweging kwamen, massaal naar de moedermavo gingen, alsnog gingen studeren en als de kinderen naar school gingen toch nog die laatste kans carrière maakten en hun dochters vertelden:

sophie & eva marie Doe het niet zoals ik!

Ga naar school! Leer een vak! Zorg dat je financieel onafhankelijk bent!

eva marie Was het toen toeval? Dat precies toen... in de jaren negentig... .. het UITERLIJK van DE VROUW ineens zo belangrijk werd dat zij hier een DAGTAAK aan kreeg?! Make-up, ontharingsapparaten, anti-cellulitis gels, anti-rimpel, anti-haaruitval, Babyliiss wafelijzers...

sophie & eva marie Commercie!

eva marie Anorexia om zich heen greep?

Het was epidemisch!

sophie & eva marie Vrouwen moeten mager en verzwakt zijn zodat ze hun ware potentieel niet in kunnen zetten!

eva marie Plastische chirurgie de grootst groeiende tak in de medische wereld werd?

sophie & eva marie Vervreemd ze van zichzelf. Houd ze onder de duim!

eva marie Was dit alles toeval? Nee, zegt Naomi Wolf. Dat is géén toeval.

Toen het domesticeren van vrouwen met huishoudartikelen niet meer lukte werd een onnatuurlijk schoonheidsideaal ingezet om de macht die vrouwen wellicht zouden kunnen krijgen in te dammen.

sophie & eva marie Succesvolle marketing!

eva marie En de absolute energiekanonnen

die ondanks alle eisen die er aan hen en hun uiterlijk gesteld werden toch een positie in de wereld bemachtigen en ook nog voor nageslacht zorgden...

sophie Let wel: dit is synoniem voor permanent overspannen.

eva marie Daar is gelukkig altijd nog de eeuwenoude mythe voor van zolder te halen dat...

sophie & eva marie 'Kinderen hun moeder meer nodig hebben dan hun vader!'

eva marie Werd er toch nog stiekem aan haar stoelpoten geknaagd. Afgeremd door schuldgevoel. En een twee-fronten-oorlog omdat ze naast die baan, ook altijd nog het huishouden voor haar rekening neemt.

simone Was dit het? Qua complottheorie?

sophie & eva marie Het is allemaal waar!!!!

simone Ja, maar het is toch ook gewoon kapitalisme? Laat Naomi Wolf anders even zelf aan het woord.

eva marie Maar ze is toch nog niet dood?

simone Daarom juist. Jullie zijn toch inmiddels in het nu?

eva marie In het nu... Oké, nou... Simone doe jij even de aankondiging.

simone Hoezo?

eva marie We zijn toch in het nu? Dat doe jij toch vaker? Modereren bij talkshows?

simone Eh...

eva marie Nou, kom op!

simone Oké, nou hier is ze, vanuit de States, Naomi Wolf:

naomi Ik ben er al.

14. talkshow

naomi Wat amazing dat jullie hier allemaal zijn. Ik kan niet anders dan vanuit mijn hart spreken en thank you zeggen voor het feit dat dit publiek zo goed gevuld is met jonge mensen. Ik was 26 toen ik begon met de strijd en heb miljoenen keren mogen horen dat de game nu wel over is. Dertig jaar lang heb ik volgehouden en jullie zijn de mensen die zorgen dat het leeft. Jullie schrijven de blogs, jullie bepalen mee waar de vierde feministische golf over gaat. Thank you en geef jezelf een hug.

simone Ja Naomi je bent hier vanwege je nieuwe boek!

naomi Mijn laatste boek Vagina, ja het is en blijft een moeilijk woord, helaas. Maar alle alternatieven maken het er niet veel beter op. Poesje is porno, plassertje geslachtsloos, vlindertje eufemistisch en doos te plat. Vagina dus. Wat is er nog weinig bekend voor ons vrouwen over het orgaan dat zo rijk en zo belangrijk is.

simone Ja, de clitoris die gaat 12 centimeter naar binnen!

naomi Ah je hebt 't gelezen?

simone Natuurlijk ik bereid me voor.

naomi Recent onderzoek wees uit dat 70% van de vrouwen geen orgasme bereikt tijdens de seks en dat is nog altijd voor velen onbespreekbaar. En het opgewonden raken van een vrouw is politiek. Want als een vrouw weet hoe ze opgewonden moet raken, maakt ze dopamine aan en die dopamine zorgt voor zelfvertrouwen, risico nemen, doelen bereiken, focus. Daarom worden er in oorlogssituaties

ook zoveel vrouwen verkracht, zoveel vrouwen beroofd van hun eigen seksualiteit, van hun vagina. Omdat je zo het land van de vijand beroofd van haar moeders en vrouwen, kortom: een land haar kracht ontnemt. En erger nog, vrouwen die het slachtoffer zijn van seksueel geweld, vertonen vaak tekenen van onderdanigheid...

simone Wat voor soort tekenen van onderdanigheid heb je het dan over?

naomi Nou, ze kennen hun grenzen niet meer, zijn angstig om zich uit te spreken. En hee dat is nou precies zoals vrouwen graag gezien worden in deze patriarchale samenleving...

simone Ja, daarom is het ook belangrijk dat vrouwen zoals jij aanschuiven bij talkshows

Sunny Bergman komt op en begint mensen in het publiek te groeten.

sunny Sorry hoor, maar niet alle mensen met vagina's zijn vrouw en niet alle vrouwen hebben vagina's.

naomi Sorry? Wie ben jij?

simone Dat is mijn rol toch? Dit is Sunny Bergman. Goed dat je er bent! Waarschijnlijk is ze vandaag weer wezen demonstreren. Onlangs werd ze gearresteerd, maar ook weer gauw vrijgelaten, want ja, haar white privilege. Was het een hele tour om hier te komen?

sunny Nou dat valt wel mee, ik kon gewoon op de trein stappen in Den Haag. Ik hoef niet vanuit Turkije te komen lopen om vervolgens ergens aan te komen waar je niet welkom bent.

simone Ja, je bent wezen demonstreren namens de vluchtelingen uit Syrië vanmiddag.

sunny Nee, niet NAMENS, ik kan niet NAMENS mensen spreken die een oorlog ontvlucht zijn.

simone O pardon. Ik bedoelde dat je de belangen behartigde van een groep...

sunny Westers superioriteitsdenken. Ik heb een paar vrienden, Syriërs en ik ben met ze meegegaan vanmiddag.

simone Sunny, we hebben je uitgenodigd omdat jij in Nederland een belangrijke feministe bent, misschien wel interessant als je ons zo iets wilt vertellen over de problemen waar islamitische vrouwen mee te maken hebben dezer dagen.

sunny Zijn wij de enige gasten vandaag?

simone Ja...

sunny Dat kan toch niet. Dit is de kern van het probleem. Ga aan mij een beetje vragen hoe een moslima zich voelt. Was er geen plek meer aan tafel?

simone Laten we even terugblikken op Naomi...

sunny tegen Naomi Jij noemt jezelf een vertegenwoordiger van de vierde feministische golf, toch?

naomi Ja.

sunny Maar met dit verhaal over de voordelen van je vagina, sluit je een heleboel mensen buiten. Transgenders bijvoorbeeld. Als Feminism 4.0 iets moet vertegenwoordigen,

is het wel fluid genders en intersectionality.

naomi O please, laten we het niet hebben over wie er in- en buitengesloten worden, ik zit meteen weer op de middelbare school. Ik heb dit zo vaak gehoord: Als ik een boek schrijf, sluit ik de analfabeten buiten, als ik een film maak, de blinden. Hoe durf ik wit te zijn, ik sluit de zwarten buiten, hoe durf ik vrouw te zijn, ik sluit de mannen buiten.

Laten we niet op die tour gaan.

sunny Er wordt naar jou geluisterd, omdat je een witte heteroseksuele vrouw bent met een vagina. Maar jouw stem is nu genoeg gehoord.

Maak plaats!

naomi Dat is racistisch!

sunny Nee dat is 't niet! Witte mensen zijn nooit structureel als groep onderdrukt door people of colour.

naomi Maar dat mag ons nog niet de mond snoeren. Het is alsof er wordt gezegd: 'er is maar zoveel ruimte voor waar vrouwen over mogen praten en daar horen jouw punten nu niet meer bij'. Laten we niet inclusive of exclusive zijn, maar voeg je stem toe. Als de stem van de transgenders niet vertolkt is in mijn boek, laat iemand die stem dan vertolken. We hoeven niet één verhaal te hebben.

simone Ja maar we hebben ze niet uitgenodigd.

sunny Precies, je hebt verantwoordelijkheid!

Iedereen denkt nu dat jij de vierde feministische golf vertegenwoordigt, maar jij negeert de belangrijkste issues. Race. Gender en Klasse.

simone Dat zei je net ook ja dat je...

naomi Er is altijd een soort framing rondom feminisme geweest. En waar twee groepen tegenover elkaar gaan staan, gaat een derde, zonder enige feministische goede bedoelingen ermee vandoor.

Vind je het gek dat we bekvechtende zeikwijven worden genoemd als je elkaar zo aanvalt. Dat mensen gek worden van het drammerige toontje.

Waar we nu een goed gesprek hadden kunnen hebben over wat een ieder belangrijk vindt en wat we nog missen, wordt het weer een wedstrijdje over wie de beste feminist is.

sunny Het is bizar dat een witte vrouw hier denkt dat ze een talkshow kan houden met twee witte gasten over hoe het er nu voor staat met

het feminisme en dat ze denkt een breed beeld te schetsen! Dit hier is westerse arrogantie, dit is superioriteitsdenken, dit is racistisch. Als zwarte vrouwen het gevoel zouden hebben dat zij er ook bij horen, dan zou er niet zoiets als Black Feminism bestaan!

naomi Au? Stop!

sunny Wat is er?

naomi Ik heb het aan mijn rug. Dat zie je niet aan de buitenkant maar ik ben gehandicapt. So don't judge a book by its cover. Ik heb mijn dna laten onderzoeken en ik blijk ook Turks, Libanees en Zuid-Afghaans bloed te hebben en mijn overgrootopa was Joods. Dus ik kan me uitspreken namens bepaalde minderheden maar daar kies ik niet voor. Ik ben vrouw en ik bespreek vrouwenkwesties.

sunny Witte, heteroseksuele vrouwenkwesties. Je kan niet meer voorbijgaan aan intersectionality.

simone Intersectionality inderdaad...

sunny Naast seksisme hebben sommige vrouwen ook last van racisme, economische ongelijkheid, islamofobie en homofobie. Dit zijn problemen waar de mensen die aan deze tafel zitten, nooit mee geconfronteerd worden.

simone Dat is wel een ding, ja. Sophie en Eva Marie. Ja, waar zijn de stemmen van de transgenders? De zwarte schrijfsters? De moslima? De fluide genders?

Naomi en Sunny worden Sophie en Eva Marie

eva marie Ja... eh...

sophie Nou. We hadden een scène van Isabella Eberhardt, islamitische vrouw, die verkleed als man door de woestijn trok maar het zag er zo stigmatiserend uit.

eva marie Ja en ik wilde mezelf ook 'queer' noemen, uit loyaliteit, omdat ik wel geloof dat mannen en vrouwen en hun seksualiteit niet zo zwart wit is, maar dat bleek juist weer beledigend te zijn voor mensen die geen cis-gender zijn.

sophie En een monoloog van een kindbruid en iets over vrouwenbesnijdenis. Maar als wij daarover praten dan klinkt het al gauw koloniaal.

eva marie En Roxane Gay, de bad feminist, zei: laat ons voor onszelf spreken, we zijn lang genoeg geciteerd...

sophie We waren bang om dan juist weer discriminerend over te komen. Omdat je niet 'namens' mensen mag spreken.

simone Maar jullie doen niet anders de hele avond. Sterker nog, jullie staan regelmatig als twee witte mannen te vertellen hoe het ervoor staat met de vrouw.

sophie Verdomme. Ik wist het! Ik kan dit gewoon niet! Ik ben wit, heb niks afschuwelijks meegemaakt, ik ben een verwend prinsesje nooitgenoeg. Ik ben een kutfeminist. Een neppe kutfeminist. Ik kap ermee. Ik ga wel weer naar het Nationale Toneel, een potje rolbevestigend repetoire spelen of kijken of ik me naar binnen kan likken bij een of andere producent zodat ik nog een paar jaartjes meekan als de love-interest van Daan Schuurmans. Ik wil gewoon naar huis, ik heb net een baby! begint te huilen

eva marie Hou op met huilen.

sophie Ja! Als dat kon! Maar ik huil! En ja dat zal wel allemaal niet genetisch en hormonaal maar CULTUREEL bepaald zijn, maar ik kan het niet laten. Ik ben klaar, mijn feminisme is dood. Ik wil naar huis.

eva marie Helemaal niet, dat wil jij niet! Je kan helemaal niet meer terug. Je bent een slang in een tunnel en er is maar één weg en dat is dooreten. Je zal voor altijd blijven zien wat je nu ziet. En je zal je tong af moeten bijten om er niet iets over te zeggen. En houd je je mond, dan eet je jezelf van binnen op. Krijg je last van je blaas, je nieren, je krijgt nierstenen, galstenen, K. Maar een ding win je ermee. Mensen zullen goed over je spreken. Mensen zullen over je zeggen dat je lief was en aardig. Maar dat ben je niet. Je bent woest. Wat de vrouw aan shit achter de rug heeft daar is een genocide niks bij. Daar hoeven maar drie generaties overheen en dan gaan mensen zich weer met elkaar voortplanten. Maar voordat vrouwen die hun geschiedenis en dat wat er tot op de dag van vandaag in grote delen van de wereld nog steeds aan de hand is, ten volle tot zich door laten dringen, niet meer boos zijn, zijn we lichtjaren verder. Die vierde golf die schijnt eh...

simone Sexy, smart en vrolijk.

eva marie Sexy, smart en vrolijk te zijn! Nou ik niet! Ik klap uit elkaar!

Sophie wordt Audre Lorde en loopt op Eva Marie af.

15. audre lorde

audre What do you do?

eva marie Sorry?

audre I know my job, what's yours?

eva marie I am an... actress... performer?

audre And?

eva marie What do you mean?

audre I am a black woman, a feminist, warrior, poet, mother, lesbian. And I speak out, I live in all these categories and let hear my voice for the different battles we've to fight for.

eva marie Intersectionality.

audre Yes we have to be aware of the categories we live in, the privileges that come with these categories and to accept the differences. Accepting these differences can be our shared force.

eva marie Okay...

audre So who are you and what do you do?

eva marie weifelend Woman. White woman. Mother. Wife. Actress.

audre And?

eva marie Writer. Feminist.

audre Why so shy? Speak out. Let me hear your inner voice. Your own voice.

eva marie I try...

audre We have to find our own voice.

eva marie We?

audre Yes, we. As feminists. Women. Writers. Lovers.

Audre spreekt, zingt, gilt vanuit haar hart, Eva Marie probeert haar stem ook te vinden.

audre NOW

Woman power

is

Black power

is

Human power

is

Always feeling

my heart beats

as my eyes open

as my hands move

as my mouth speaks

I am

are you

Ready

Audre richt zich tot Eva Marie en spoort haar aan om ook haar eigen stem te vinden

audre Come on! Let me hear what's inside you. Be radical! What really hurts you? What touches you?

eva marie I feel hurt when I think about...

audre In het Nederlands kom op, je eigen stem. In taal zit een grote vrouwelijke kracht, regelrecht corresponderend met je seksualiteit, je erotiek. Kom maar, laat je horen...

eva marie Oké

Ik zie ik zie.
Een quotum.
Educatie.
Genderstudies op middelbare scholen.
Geen vrouwenbesnijdenis.
Hij, Zij en Het.
Hoerenlopers straffen in plaats van
de prostituee.
Vrijheid, nee dat klinkt ook weer zo slap...
Ouderschapsverlof, samen delen.
Geen geweld tegen vrouwen wereldwijd.
stilte
eva marie Ik kom niet verder...
simone Misschien moet je je handen voor je ogen weghalen.
eva marie Ik zie nog steeds geen toekomst.
simone Je hoeft ook nog niet meteen een helder beeld te zien. Zie nu
eerst maar dat je
ziet. Dat je kijkt. Voel je ogen. Ze liggen in
kassen. Kozijnen van bot. Word wakker,
om te dromen.

epiloog

simone

'I woke up like this', zingt Beyoncé
onlangs hoorde ik Chimamanda Adichie
van "We moeten allemaal feminist zijn"
onlangs hoorde ik haar zeggen:

People don't just wake up and say:
Oh hey, here is my privilege,
come and have it.

Adichie pleit voor het belang
van verschillende verhalen
maar ik wilde haar vragen:
ben je bereid om geweld te gebruiken?
om privileges op te eisen
om de verdeelde geldzakken te grijpen
de beperkte meters
op een podium te bestormen?

ik zat onlangs op een podium
een ander podium
voor een zaal vol feministen
jong en oud
en ze vroegen: wat is de volgende stap
sommigen achten een quotum

het hoogst haalbare
Ik kreeg de microfoon en zei:
ik denk erover geweld te gebruiken
boe-geroep steeg uit de zaal
dat bevreesde mij
hoe sterk is het geloof in emancipatie
als we niet eens
over geweld mogen nadenken?
niet voor de lol
of ouderwetse romantiek
maar is er geen lijn
geen druppel
en: hoe forceer je een omwenteling?

handen uit de mouwen
verwaarloos wat vanzelfsprekend is
om te tonen dat niets vanzelfsprekend draait

zolang we het belang van bezitsrelaties
voorop blijven zetten
en mensen alleen moeite doen
voor dat waar 'mijn' voor staat
mijn kind mijn auto mijn telefoon mijn partner
zolang het belang van bezitsrelaties niet radicaal wordt bevraagd
moet ieder weigeren
om te zorgen voor wat zogenaamd
van haar of hem is

het stoepje voor de deur?
lekker glad besneeuwd laten
een lek in jouw plafond?
lekker laten stromen
je lief in het ziekenhuis?
lekker laten liggen
niets is nog mijn verantwoordelijkheid
tot we meer in ónze geloven

twee dagen verlof voor vaders
in plaats van minimaal drie maanden?
steek bakfietsen in de fik
rijd ministers plat met buggy's
druk een trechter tussen de lippen van je baas
leeg duizend strippen anticonceptiepillen
giet deze door de tuit naar binnen
geen vaderschapsverlof?
dan een baarboycot
stoppen met kinderen krijgen

neem je het op voor het recht van vrouwen
om een hoofddoek of boerkini te dragen?
word je gelijk uitgescholden
voor domme gans naïeve trut
er moet een piemel in je kut
Nu
neem de zoom van een hijab

galg de adamsappel strak
bedek de bevrijdersogen die alles willen zien
knoop hun controlezucht aan het rad

Nu

smoor ook de mannen die willen bedekken
klem naakte dijen om een keel
dicht mansplaining monden
met huid en vlees
duw tepels in neusgaten
wees adembenemend gewelddadig
vergeet mooi

het gekke is

ik denk in oorlogstaal
briesende krachttermen

weet je waar dit geweld mij bracht
omdat het vorige maand oktober was
en er maar één oorlog is
waar vrouwen mee worden geassocieerd
borstkanker
de ziekte overwinnen
doorzetten
vechten
niet opgeven
de strijd winnen

zo wordt een ziekte beschreven
als een oorlog
vrouwen vechten blijkbaar alleen
tegen natuurlijke fenomenen
om te blijven leven
daar zijn ze sterk genoeg voor
terwijl mannen ook vechten
om de dood te veroorzaken

ze hebben van die roze lintjes – Pink Ribbon
om de strijd te verbeelden
een herkenbaar campagnebeeld
om aandacht te genereren
een herkenbaar beeld
aan de vergadertafel zitten nauwelijks vrouwen
en alleen maar witte mensen
de directeur zocht in zijn sollicitanten
een herkenbaar beeld
op het nieuws
wordt een uitgemergeld kind getoond
alle ongelukkigen lijken op elkaar
de gelukkigen nog meer
check de lach in een reclame
een herkenbaar beeld
aan de talkshowtafel
schuift een soundbite gast aan

met een herkenbaar verhaal
verwarring is geen
honderdtwintig seconden item

maar
misschien moet het verlangen
naar een helder beeld
gewoon autoriteit verliezen
is een helder beeld
de bron van ongelijkheid
is een helder beeld
de bron van vrouw/man-onderscheid

Ja ik wil een betere wereld
ja zei ik, ja dat wil ik, Ja
maar vraag mij niet die dicht te scheppen
de wereld willen redden met een helder beeld
is zinloos
is altijd achterlopen
zoals het verbeteren
van een rups belachelijk is
omdat hij toch nog vlinder wordt

dus verwoest heldere beelden
vermorzel en verscheur ze
tot onmogelijke puzzels
maar

schuilt het nieuwe wel in het destructieve?
ik weet niet of het mogelijk is
dit met droge ogen te zeggen
op een punt in de geschiedenis
dat mensen hun leven wagen
om aan destructie te ontsnappen
i'm talking middellandse zeegraf hier

de aankomst van vluchtelingen eist:
we moeten oefenen in toevoegen
niet in vernietigen of schrappen

de ontwikkeling van technologie eist:
we moeten oefenen in toevoegen
niet in vernietigen of schrappen

we kunnen niet naar minder minder
we kunnen niet terug
naar great again
naar authentiek
naar oorspronkelijk natuurlijk
of ooit
het ooit dat je in je hoofd hebt
is geschiedenis, geen werkelijkheid
het zijn zuiver gewassen extracten
vrolijke neonzinnen
die hun context achterlieten

en een valse eenheid suggereren
wat overleeft is een gestolen fragment
in ambtelijke dienst van het heden
verlang niet naar wat was
vanwege verwarring over de toekomst

ik had geweren willen uitdelen
zodat ieder hier
haar/zijn ogen
zou kunnen afschieten
voor een kleurrijke visie
geëxplodeerde kijkers
voor een wijdverspreide blik
molesteren en creëren
kapotspatten en kleuren

maar wegschieten lijkt op ejaculeren
Holy-M een mannenmove
en vuren is de aandacht verleggen

aandacht is het grootste geweld
waar je een ander mee kunt verrassen
dat je kunt eisen van jezelf in vlucht
aandacht is het zachte mes dat alle dingen
openrijten kan
helen kan, eveneens
de aandacht verleggen

maakt de werkelijkheid anders
waar je je ogen richt bepaalt alles
zweer het moeizaam artificiële niet af

wie met roken wil stoppen
schijnt zeven seconden te moeten wachten
voor het snakken naar een sigaret verdwijnt

wie een nieuwe wereld wil
moet elk moment aangrijpen
circa zeven seconden
toevoegen herformuleren opschudden
om niet zomaar te zwichten
voor ingesleten patronen en kunsten
en een ontstijgend verlangen te creëren
om wat-niet-is te verbeelden

we hadden bedacht
dat ik hier het heden vertegenwoordig
maar het heden is meer dan het nu
het heden is natuurlijk ook meteen de toekomst
of althans
de enige werkelijke schakel tot de toekomst

tegenwoordig lijkt het heden vooral

een hint naar het verleden
ga maar na
als mensen vragen wie je bent
dan put je uit het verleden
en een beetje uit het heden
je naam: bepaald in het verleden
je achtergrond en afkomst: het verleden
je leeftijd: het heden plus een verwijzing
naar wat al geweest is
je werk: het heden, en het verleden
de vervolgvraag hoe je daar zo gekomen bent

maar waar, in deze identiteitssuche
is de toekomst
in de vraag naar wie je bent
are you doing your work, vroeg Audre Lorde
ze bedoelde niet: ben je productief?
je werk is de betekenis die later vormt

mensen krijgen kinderen
om de toekomst te visualiseren
als ze iets willen veranderen is het
voor mijn kinderen later
maar daarmee zet de mens
zichzelf te zeer centraal als kern

zie hen staan – Eva Marie en Sophie –

abstracties en dingen beïnvloeden
ze zijn er de hele avond uit voortgekomen
ideeën, woorden, beelden
wat je maakt, wat je zegt, hoe je reageert
daaruit sproeit de toekomst

en in de vraag naar je identiteit
waarnaar verwijst het geslacht?
het verleden
de ontwikkelingen in de baarmoeder
het heden
het geslacht in je broek
of de toekomst
een glazen bol tussen je benen

het vrouwelijk geslacht
L'Origine du Monde
is traditioneel verbonden aan de oorsprong
niet aan de utopie
gelukkig zit de toekomst niet in mijn kut
maar in woorden, daden, beelden

een tijdje geleden
ging ik mee graffiti spuiten
met een vriendin, die moeder is
en in een vinexwijk woont
we spoten op de muren

van een kinderdagverblijf
'Hans wil een Grietje zijn'

Hans en Grietje, aan dat sprookje denk ik
hoe ze stenen en broodkruimels strooiden
op weg naar het huis van de heks
zodat ze gevonden konden worden

een spoor creëren, zo leren we
is bedoeld om volgers te genereren
om een lijn te zetten in de chaos
maar waarom is het scheppen van een spoor niet
het scheppen van verwarring?
dat elk punt in het spoor een kruispunt wordt
een confrontatie met mogelijkheden
het spoor bijster raken
betekent: mogelijkheden rijker ervaren

ik zet een punt
in een totaal onvoltooid spoor

Holy-F, een productie van Rudolphi Producties
en Waal en Wind, ging in première op
10 november 2016 in de Toneelschuur, Haarlem

Tekst & spel:

Eva Marie de Waal

Sophie van Winden

Simone van Saarloos

Eindregie: Mirjam Koen

Toneelbeeld, vormgeving, kostuumontwerp en campagnebeeld: Miek
Uittenhout

Productie: Via Rudolphi

www.viarudolphi.nl

Waal en Wind is een collectief van Eva Marie de Waal en Sophie van
Winden, voor deze productie zijn zij een samenwerking aangegaan met
filosoof Simone van Saarloos

Sophie van Winden (Amsterdam, 1983) speelde na haar opleiding aan de Toneelacademie Maastricht onder meer bij het Noord Nederlands Toneel en het Nationale Toneel. In 2011 ontving ze de Guido de Moorprijs voor haar prestatie als beste jonge talent bij het Nationale Toneel. Ze speelt ook voor film en tv

Eva Marie de Waal (Amsterdam, 1979) studeerde naast moderne dans en geschiedenis aan de Toneelschool in Amsterdam. Eva Marie is werkzaam als actrice, schrijver en theatermaker. Zij maakte, in samenwerking met anderen de voorstelling Superkapitalisten bij mugmetdegoudentand. Met haar eigen stichting Theatergroep Pervorm maakte zij verschillende Paradevoorstellingen

Simone van Saarloos (Summit, VS, 1990) studeerde filosofie en literatuur-wetenschappen. Na haar afstuderen werkte zij als columnist bij o.a. NRC next, de Volkskrant, Das Magazin en Vrij Nederland. Voor SPUI25 presenteerde zij Weijers & Van Saarloos, de seksistische talkshow. Ze publiceerde o.a. Ik deug/deug niet, Het monogame drama, Vrouwen schrijven niet met hun tieten. En binnenkort verschijnt: De vrouw die